

I

UN DESCOBRIMENT

Ara caldrà que retrocedeixis amb mi fins a la tardor de 1827. El meu pare, com bé saps, era un cavaller, amo d'una hisenda al comtat de _____, i jo, seguint el seu desig exprés, el vaig succeir en la seva tranquil·la ocupació, si bé no gaire de bon grat, perquè l'ambició m'empenyia a empreses més altes i la vanitat m'assegurava que, ignorant-la, estava enterrant la meva moneda més valuosa i ocultant la meva llum rere uns matolls. La meva mare havia fet el possible per persuadir-me que jo era capaç de fer grans coses, però el meu pare era del parer que l'ambició és el camí més segur cap a la ruïna i que la paraula *canvi* no és sinó una altra manera de dir *destrucció*, i no va voler sentir parlar mai de cap projecte per millorar la meva situació ni la de la resta dels mortals. M'assegurava que tot plegat eren bajanades, i em va exhortar amb el seu últim alè a continuar pel vell camí de sempre, a seguir les seves passes i les del seu pare abans que ell, i a no cultivar més ambició que la de poder-me moure pel món amb rectitud, sense desviar-me mai ni a esquerra ni a dreta, i transmetre als meus fills els acres paterns en un estat almenys tan rendible com me'ls deixava ell a mi.

«En fi! Un pagès honest i treballador és un dels elements més útils que pot haver-hi en una societat, i si dedico el meu talent a cultivar les terres i millorar l'agricultura en general, no només beneficiaré la meva família propera i els que depenen de mi, sinó, en algun grau, tota la humanitat, i així podré dir que la meva vida no ha estat en va.»

M'esforçava a consolar-me amb aquesta mena de reflexions una tarda ennuvolada, freda i humida de finals d'octubre que tornava dels

camps amb pas treballós. Però la llüïssor vermella del foc a la finestra de la saleta va fer més per animar-me i foragitar aquelles meditacions ingrates que totes les reflexions assenyades i els bons propòsits que m'havia obligat a formular, i és que has de recordar que jo llavors era jove —tenia només vint-i-quatre anys— i encara no posseïa ni la meitat del domini que tinc ara mateix sobre el meu esperit, que segurament tampoc és dir gran cosa.

En qualsevol cas, no podia entrar en aquell recer de felicitat sense abans haver canviat les botes enfangades per unes sabates netes i el rústec sobretot per un abric respectable, i fins que en general estigués més presentable per tractar amb gent de bé, perquè la meva mare, amable i cordial com era, també feia gala d'una gran exigència en certes qüestions.

A mitja escala, pujant cap a la meva habitació, em vaig trobar una noia llesta i bonica de dinou anys, de silueta molsuda i ben definida, cara rodona, galtes rosades i lluent, rínxols espessos i llustrosos, i alegres ullets castanys. No cal que et digui que era la meva germana Rose. Sé que encara avui és una mare atractiva, sens dubte tan preciosa —als teus ulls, esclar— com el primer dia que la vas contemplar. En aquella època res no feia pensar que al cap d'uns anys es casaria amb un home a qui jo llavors encara no coneixia, però amb qui el destí voldria que establís una cordial intimitat que va més enllà de la que m'uneix a ella. Per no parlar del galifardeu barroer de disset anys que només de baixar se'm va llançar a sobre i va estar a punt de fer-me perdre l'equilibri, una insolència que vaig castigar amb un sonor cop a la closca que no el va ferir de gravetat, perquè, a part de ser més gruixuda que la de la majoria, estava protegida per una tofa redundant de rínxols curts i vermellors, un color que la mare anomenava *carbassa torrat*.

I va ser justament aquesta venerable senyora la persona que ens vam trobar asseguda en una butaca a la vora del foc, cosint amb delit, com feia sovint quan no tenia altres activitats. Havia escombrat la llar i havia encès un gran foc per rebre'ns; el criat acabava de dur la safata del

te i la Rose ja treia el platet del sucre i la capsa del te d'un compartiment del moble negre de roure que brillava com l'eben polit en l'alegre crepuscle de la saleta.

—I bé, ja hi són tots dos! —va exclamar la mare, i va alçar els ulls per mirar-nos sense alentir els dits àgils i les agulles lluents—. I ara tanqueu la porta i acosteu-vos al foc mentre la Rose acaba de preparar el te, que estic segur que deveu estar morts de gana, i expliqueu-me què heu estat fent tot el dia... M'agrada, saber què han estat fent els meus fills.

—Jo he provat de domar el poltre gris, que no és fàcil, he supervisat la sega de les últimes garbes del blat, perquè el llaurador no té prou senderi per encarregar-se'n tot sol, i he posat en pràctica un pla per drenar eficaçment tota una estesa de terres pantanoses.

—Així m'agrada, noi! I tu què has fet, Fergus?

—He anat a caçar teixons.

I a continuació es va llançar a explicar-nos fil per randa la seva estona de lleure i la destresa que havien demostrat tant el teixó com els gossos, i la mare va fer veure que se l'escoltava atentament mentre contemplava el rostre engrescat del seu fill amb un grau d'admiració maternal que em va semblar molt desproporcionat.

—Comença a ser hora que facis una altra mena de coses, Fergus —vaig dir jo quan una pausa momentània en la narració em va permetre ficar-hi cullerada.

—Què vols que faci? —em va respondre—. La mare no deixa que m'embarqui ni que m'allisti a l'exèrcit, i jo no penso fer cap altra cosa, si no és fer-vos tanta nosa que al final us alegreu de desempallegar-vos de mi de la manera que sigui.

La mare de tots dos li va acaronar els rínxols curts i encarcerats amb una mà tranquil·litzadora. En Fergus va grunyar i va fer veure que s'emmurriava, i després vam seure tots a taula en resposta a la crida tres cops repetida de la Rose.

—Ara preneu el te —ens va dir la meva germana—, que jo men-

trestant us explicaré què he estat fent. He anat de visita a casa dels Wilson, i és una gran llàstima que no m'hi hagi acompanyat, Gilbert, perquè hi havia l'Eliza Millward!

—Caram! I què me n'expliques?

—Ui, res... No és d'ella de qui us vull parlar. Era només per dir que és bonica i divertida, quan està de bon humor, i que no em sabia gens de greu poder dir algun dia que és la meva...

—Calla, calla, estimada! No és pas això, el que vol el teu germà —va xiuxiuejar la mare tota seriosa, alçant un dit.

—I bé —va continuar la Rose—, us volia fer avinent una novetat important, des que ho sé que friso per explicar-vos-ho. Ja sabeu que fa un mes va córrer la brama que algú volia llogar Wildfell Hall, i sabeu què? Fa més d'una setmana que ja hi viu, aquest algú! I no ens n'havíem adonat!

—Impossible! —va cridar la mare.

—Ridícul!!! —va xisclar en Fergus.

—Doncs sí, hi viu una dama tota sola!

—Valga'm Déu, estimada! Però si és un casalot en runes, allò!

—S'ha fet arreglar dues o tres habitacions, i hi viu sola... Excepte per una vella criada!

—Ai, estimada! M'ho has espatllat tot. Jo que tenia l'esperança que fos una bruixa... —va observar en Fergus, mentre untava amb mantega una llesca de pa d'un dit de gruix.

—Però quines bestieses de dir, Fergus! I doncs, no ho trobes estrany, mare?

—Estrany, dius? Em costa molt de creure.